

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 mai

Seria I, Anul XXIII, Nr. 11 (332), 2021

PRIMA SPOVADĂ ȘI ÎMPĂRTĂȘANIE SOLEMNĂ

Eugen Ivuț

Din sumar:

Scrisoarea Preasfințitului Virgil pentru Ziua Internațională a creștinilor din Orient - pag. 2; Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3; Eminentă Sa Cardinal Lucian Mureșan - pag. 4-5; Nevoia de echilibru pentru a nu cădea. Bizantinism? Romano-Catolicizare? Nu, Greco-Catolicism! - pag. 10-12.

Scrisoarea Preasfințitului Virgil pentru Ziua Internațională a creștinilor din Orient

**Preacucernici Părinți,
Iubiți credincioși,**

În data de 9 mai 2021, la inițiativa Asociației *Œuvre d'Orient* din Franța, va avea loc Ziua Internațională a Creștinilor din Orient. Pentru al patrulea an consecutiv această zi de comuniune va uni în rugăciune creștinii din Europa și din întreg Orientul.

Sfântul Părinte Papa Francisc, în luna martie a acestui an, vizitând Irakul, pășind plin de credință și speranță pe pământul în care creștinismul își are originile, spunea: „Aveți în fața voastră exemplul taților și mamelor voastre în credință, care l-au adorat și l-au lăudat pe Dumnezeu în aceste locuri. Au perseverat cu speranță fermă pe drumul lor pământesc, încrezându-se în Dumnezeu care nu dezamăgește niciodată și care ne susține mereu cu harul său. Marea moștenire spirituală pe care ne-au lăsat-o continuă să trăiască în voi. Îmbrățișați această moștenire! Această moștenire este forța voastră! Acum este momentul de a reconstrui și de a reîncepe, încredințându-se harul lui Dumnezeu, care conduce destinele fiecărui om și ale tuturor popoarelor. Nu sunteți singuri! Întreaga Biserică este aproape de voi, cu rugăciunea și caritatea concretă.”

În acest sens, Episcopia Greco-Catolică de Oradea, împreună cu întreaga Biserică Catolică din Franța, va înălța rugăciuni pentru a cere Domnului darul pă-

cii și binecuvântarea Maicii Sfinte pentru comunitățile creștine din Orient.

Astfel, Duminică, 9 mai 2021, preoții vor celebra Sfânta Liturghie la această intenție, iar la finalul celebrării se va rosti rugăciunea de la finalul Paraclisului Maicii Domnului:

O, Doamna mea preabinecuvântată, folositoarea neamului omenesc, scăparea și mântuirea celor ce aleargă la tine, știu, adevărat știu, că tare am păcătuit și te-am mâniat pe tine, Preamilostivă Doamnă, și pe cel născut cu trup din tine, pe Dumnezeu cel bun; ci am multe chipuri ale aceluia care mai înainte de mine au mâniat mila lui cea bună: pe vameși, pe păcătoase și pe ceilalți păcătoși, cărora s-a dat iertare de păcate pentru părere de rău și mărturisire. Deci aceste miluie chipuri punându-le înaintea ochilor sufletului meu celui greșit și spre atât îndurare a lui Dumnezeu cea primită de dâșii uitându-mă, am îndrăznit și eu păcătosul a alerga cu pocăință la îndurarea ta cea bună, o preamilostivă Doamnă! să-mi dai o mână de ajutor și să ceri de la Fiul tău și Dumnezeu iertarea păcatelor mele celor grele. Cred și mărturisesc că acela pe care l-ai născut, Fiul tău este adevărat Cristos Fiul lui Dumnezeu celui viu, judecătorul viilor și-al morților, care va să răsplătească fiecăruia după faptele lui. Cred iară și mărturisesc că tu ești cu adevărat de Dumnezeu Născătoare, izvorul îndurărilor, mângâierea celor ce plâng, căutarea celor pierduți, puternică și neîncetată mijlocitoare către Dumnezeu, care iubești neamul creștinesc și stai bună pentru îndreptarea mea. Că nu este cu adevărat alt ajutor și acoperământ oamenilor afară de tine, o, Doamnă preaîndurată, și nimeni care a nădăjduit întru tine nu a fost rușinat, și prin tine, împlânzind pe Dumnezeu, nimenea nu este părăsit. Pentru aceea, rog bunătatea cea nemăsurată, deschide-mi ușile îndurării tale, celui ce am rătăcit și am căzut în noroiul adâncului. Nu te scârbi de mine întinatul, nu trece cu vederea rugăciunea mea, a păcătosului, nu mă părăsi pe mine ticălosul, pe care întru pierzare dușmanul cel m-a răpit, ci împlânzește pentru mine pe milostivul Dumnezeu, cel ce s-a născut din tine, să ierte păcatele mele și să mă mântuiască din pierirea mea. Ca și eu, cu toți cei ce au dobândit iertare, să cânt și să preamăresc îndurarea cea nemăsurată a lui Dumnezeu celui născut din tine și neînfruntată folosința ta spre mine în viața aceasta și în veacul cel de veci. Amin.

Cerând bunului Dumnezeu, prin mijlocirea Maicii Preacurate, darul păcii, rămânem uniți în rugăciune și în comuniune de slujire.

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator

Ioan F. Pop: secretar de redacție

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Mihaela Caba, Ioan Dărăbăneanu, Alin Crețu, Eugen Ivuț.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

† **Virgil BERCEA**
Episcop

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus*

A iubi așa cum a iubit Cristos

09.05.2021

Iubiți frați și surori, bună ziua!

În evanghelia din această duminică (In 15,9-17) Isus, după ce s-a asemănat pe Sine însuși cu vița și pe noi cu mlădițele, explică rodul pe care îl aduc cei care rămân uniți cu El: acest rod este iubirea. Reia iarăși verbul-cheie: a rămâne. Ne invită să rămânem în iubirea Sa pentru ca bucuria sa să fie în noi și bucuria noastră să fie deplină (v. 9-11). A rămâne în iubirea lui Isus.

Ne întrebăm: care este această iubire în care Isus ne spune să rămânem pentru a avea bucuria Sa? Care este această iubire? Este iubirea care își are originea în Tatăl, pentru că „Dumnezeu este iubire” (1 In 4,8). Această iubire a lui Dumnezeu, a Tatălui, ca un fluviu curge în Fiul Isus și prin intermediul lui ajunge la noi, creaturile Sale. De fapt, El spune: „Așa cum Tatăl m-a iubit pe Mine, așa v-am iubit și Eu pe voi” (In 15,9). Iubirea pe care Isus ne-o dăruiește este aceeași cu care Tatăl îl iubește pe El: iubire curată, necondiționată, iubire gratuită. Nu se poate cumpăra, este gratuită. Dăruindu-ne-o nouă, Isus ne tratează ca prieteni – cu această iubire -, făcându-ne să îl cunoaștem pe Tatăl, și ne implică în însăși misiunea Sa pentru viața lumii.

Și după aceea, putem să ne punem întrebarea, cum se poate rămâne în această iubire? Spune Isus: „Dacă păziți poruncile Mele, rămâneți în iubirea Mea” (v. 10). Isus a rezumat poruncile Sale într-una singură, aceasta: „Să vă iubiți unii pe alții așa cum v-am iubit Eu” (v. 12). A iubi așa cum iubește Isus înseamnă a ne pune în slujire, în slujirea fraților, așa cum a făcut El spălând picioarele discipolilor. Înseamnă a ieși din noi înșine, a ne dezlipi de propriile siguranțe umane, de comoditățile lumești, pentru a ne deschide față de alții, în special față de cel care are mai multă nevoie. Înseamnă a ne pune la dispoziție, cu ceea ce suntem și ceea ce avem. Aceasta înseamnă a iubi nu prin cuvinte, ci prin fapte.

A iubi așa cum a iubit Cristos înseamnă a spune

nu altor „iubiri” pe care lumea ni le propune: iubire față de bani – cel care iubește banii nu iubește așa cum iubește Isus -, iubire față de succes, vanitate, față de putere... Aceste drumuri înșelătoare de „iubire” ne îndepărtează de iubirea Domnului și ne fac să devenim tot mai egoiști, narcisiști, autoritari. Și autoritatea conduce la o degenerare a iubirii, la abuzarea celorlalți, la a face să sufere persoana iubită. Mă gândesc la iubirea bolnavă care se transformă în violență – și câte femei sunt victime ale violențelor actualmente. Aceasta nu este iubire. A iubi așa cum ne iubește Domnul înseamnă a aprecia persoana care este lângă noi, a respecta libertatea ei, a o iubi așa cum este, nu cum vrem noi ca ea să fie; așa cum este, gratuit. În definitiv, Isus ne cere să rămânem în iubirea Sa, să locuim în iubirea Sa, nu în ideile noastre, nu în cultul adus nouă înșine. Cel care locuiește în cultul adus sieși, locuiește în oglindă: mereu să se privească. Ne cere să ieșim din pretenția de a-i controla și a-i gestiona pe ceilalți. A nu-i controla, a-i sluji. A deschide inima față de alții, aceasta este iubire, și a ne dăruii celorlalți.

Iubiți frați și surori, unde conduce această rămânere în iubirea Domnului? Unde ne conduce? Ne-a spus Isus: „Pentru ca bucuria Mea să fie în voi și bucuria voastră să fie deplină” (v. 11). Și bucuria pe care Domnul o posedă, pentru că este comuniune totală cu Tatăl. Vrea ca să fie și în noi fiind uniți cu El. Bucuria de a ne ști iubiți de Dumnezeu în pofida infidelităților noastre ne face să înfruntăm cu credință încercările vieții, ne face să străbatem crizele pentru a ieși din ele mai buni. În trăirea acestei bucurii constă faptul de a fi adevărați martori, pentru că bucuria este semnul distinctiv al adevăratului creștin. Adevăratul creștin nu este trist, are mereu acea bucurie înăuntru, chiar și în momentele urâte. Să ne ajute Fecioara Maria să rămânem în iubirea lui Isus și să creștem în iubirea față de toți, mărturisind bucuria Domnului înviat.

După Regina Caeli, Sfântul Părinte a spus:

(...) Vă salut din inimă pe voi toți, romani și pelerini. Mulțumesc pentru prezența voastră! Îndeosebi salut persoanele bolnave de fibromialgie: le exprim apropierea mea și doresc să crească atenția față de această patologie uneori neglijată. Și nu pot să nu amintesc mamele! În această duminică, în numeroase țări se celebrează sărbătoarea mamei. Să salutăm toate mamele din lume, și pe acelea care nu mai sunt. Aplauze pentru mame! Urez tuturor o duminică frumoasă. Și vă rog, nu uitați să vă rugați pentru mine. Poftă bună și la revedere!

Otilia BĂLAȘ

Eminența Sa Cardinal Lucian Mureșan

„Întru mulți ani!”

La 23 mai, pentru împlinirea celor 90 de ani de viață, îl rugăm pe Dumnezeu să-l binecuvânteze și să-l răsplătească pe Eminența Sa Cardinal Lucian Mureșan, pentru credință, mărturia ei și fidelitate, pentru a fi preot al lui Isus în vremuri întunecate sau senine. Și să-i dăruiască sănătate și viață îndelungată ca să conducă destinele Bisericii noastre. Pe Sfânta Fecioară Maria o rugăm să-i fie aproape, ocrotitoare și sprijin.

Credincios, Preot, Episcop și Mitropolit, tot ce a fost și este viața Eminenței Sale, a fost un drum greu, este, de altfel, drumul oricărui greco-catolic.

„*Drumul Bisericii Greco-Catolice din România nu a fost niciodată ușor, după cum demonstrează vicisitudinile sale. În decursul veacurilor i s-a cerut acesteia o dureroasă și grea mărturie de fidelitate față de exigența evanghelică a unității*”, afirma Sfântul Părinte Ioan Paul al II-lea în *Scrisoarea Apostolică pentru al treilea Centenar al Unirii Bisericii Greco-Catolice din România cu Biserica Romei*.

Arhiepiscopul, Cardinal Lucian Mureșan, s-a născut la 23 mai 1931 în localitatea Firiza, astăzi, un cartier al Municipiului Baia Mare. Este al zecelea din cei doisprezece copii ai familiei Petru și Maria Mureșan, o familie cu credință în Dumnezeu și dragoste și devotament pentru Biserica Greco-Catolică. Gândul de a deveni preot în familie i-a licărit... Și tenacitatea care a dus la împlinirea lui, în vremuri vrăjmașe și primejdioase, atunci când „vocația” era neîndoielnică, tot de la familie o avea.

A urmat școala primară în comuna natală și a continuat gimnaziul, o școală profesională și liceul la Baia Mare, la finalul căreia, s-a înscris la Școala de ofițeri de aviație, pe care a absolvit-o, dar statutul de greco-catolic i-a interzis practicarea profesiei.

În timpul când Biserica Greco-Catolică era scoasă în afara legii, Episcopul Marton Aron al Diecezei Romano-Catolice de Alba Iulia a primit cinci tineri greco-catolici, câte unul pentru fiecare dieceză, la Institutul Teologic Romano-Catolic din Alba Iulia; în acest grup era și tânărul Lucian Mureșan. Când, în anul școlar 1958/1959, Departamentul Cultelor a aflat despre existența grupului de români - aceștia erau în anul IV - și a intervenit pentru excluderea lor, Arhiepiscopul a refuzat exmatricularea, dar tinerii, sub presiunea autorităților, au trebuit să părăsească Institutul. IPS Marton Aron, văzând tristețea ce-i apăsa sufletul studentului Mureșan, l-a încurajat: „*Dacă Dumnezeu vrea să fii preot, vei fi!*”

În această perioadă Lucian Mureșan a lucrat ca muncitor necalificat la o carieră de piatră, apoi la Direcția Județeană de Drumuri și Poduri Maramureș, până la pensionare, în 1990.

Studentul Lucian Mureșan a continuat Teologia în clandestinitate și a fost hirotonit preot de către Episcopul Ioan Dragomir, o hirotonire în taină, celebrată în subsolul unei clădiri din Cluj-Napoca, la 19 decembrie 1964.

Apostolatul clandestin al Părintelui Lucian Mureșan s-a desfășurat în cuprinsul localităților apropiate Municipiilor Satu Mare și Baia Mare și în zona Maramureșului, un apostolat din care făceau parte și alți preoți tineri, prieteni apropiați și de încredere, cum erau Alexandru Mesian, actualul Episcop de Lugoj, și fratele său Simion. Această activitate pastorală a ajutat pe mulți să nu-și piardă credința. Amintirile aceluși timp rețin trăsătura specifică a preotului clandestin Lucian Mureșan: „*Noaptea era preot, ziua lucra la șosea*”.

La 25 aprilie 1985 a încetat din viață Episcopul Ioan Dragomir și, în anul următor, Mitropolitul Alexandru Todea, în urma consultării Capitulului diecezan, l-a numit pe tânărul preot Lucian Mureșan Ordinarius al Episcopiei de Maramureș.

După obținerea libertății Bisericii, la 3 martie 1990, Papa Ioan Paul al II-lea l-a numit Episcop de Maramureș, era al treilea Episcop al Eparhiei: primul a fost Alexandru Rusu, astăzi Fericitul Episcop Martir, al doilea a fost Ioan Dragomir, Episcopul din clandestinitate, și al treilea, Lucian Mureșan.

La 27 mai 1990, a fost consacrat Episcop odată cu Episcopul Vasile Hossu al Eparhiei de Oradea.

Prima Spovadă și Împărtășanie solemnă

În Duminica a III-a după Învierea Domnului, Catedrala „Sfântul Nicolae” din Oradea a fost în sărbătoare. 40 de copii din clasa a IV-a A din cadrul Liceului Greco-Catolic „Iuliu Maniu” și ai Parohiei 1 l-au primit pentru prima dată în mod solemn pe Domnul în sufletele lor, prin Sfânta Euharistie, după o pregătire alături de părinții spirituali și parohi și în urma Spovedaniei.

Alături de părinți și rude au pășit cu bucurie spre acest moment important din viața lor, fiindu-le aproape doamnele învățătoare Iacob Elena și Dalia Marian, precum și doamnele Antonia Monica Nica, directorul Liceului și Rodica Mureșan, director adjunct.

Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie a fost celebrată de către Preasfințitul Virgil, alături de un sobor de preoți. În cadrul cuvântului de învățătură ierarhul a subliniat, referitor la pericopa evanghelică din Duminica Mironosițelor Femei, faptul că „noi înșine putem astăzi să vedem tot ceea ce femeile mironosițe au văzut în sufletul și viața noastră. De câte ori noi înșine vedem lucrurile și nu înțelegem nimic, dar nu trebuie să uităm că Mântuitorul ne spune «Eu sunt Calea, Adevărul și Viața». Îndemnul «mergeți și spuneți» nu trebuie să ne înspăimânte, ci trebuie să ne dăruiască curaj și siguranță. Noi suntem cei care credem că Isus a Înviat”.

Referindu-se la copiii care astăzi Îl primesc pe

Isus sub forma Pâinii și a Vinului în Prima Împărtășanie solemnă, a amintit faptul că „Dragii copii, sunteți foarte frumoși, sunteți elevii noștri, ai Parohiei, sunteți ca o zi de primăvară când răsare soarele. Părinților și bunicilor, cred că sunteți foarte mândri de copii dumneavoastră, de doamnele profesoare care îi educă și de părinții care vă stau alături”.

Momentul de sărbătoare s-a încheiat cu împărțirea diplomei pentru amintirea acestui moment unic din viața fiecăruia și cu cântecul de încheiere, unde întreaga Biserică a transmis bucuria Învierii Domnului.

Eugen IVUȚ

(urmăre din pag. 4)

Celebrarea consacării s-a făcut de către Mitropolitul Alexandru Todea, delegatul papal, Arhiepiscopul Guido del Mestri, și Episcopul Ioan Ploscaru al Lugojului. Consacrarea s-a celebrat sub Cerul lui Dumnezeu, la Monumentul Ostașului Român de pe Câmpia Tineretului, Catedrala nefiindu-ne nici până astăzi restituită de către Biserica Ortodoxă.

Noul Episcop de Maramureș a pus bazele activității pastorale în Eparhie și a deschis primul „Institut Teologic” de grad universitar la Baia Mare.

În 1994 este numit Arhiepiscop și Mitropolit, iar în 2005, prin ridicarea Bisericii Române Unite la gradul de Arhiepiscopie Majoră de către Papa Benedict al XVI-lea, devine primul Arhiepiscop Major al Bisericii Române Unite. Și tot Papa Benedict al XVI-lea, în februarie 2012, l-a înălțat la demnitatea de Cardinal. Al treilea în Biserica noastră, după Iuliu Hossu și Alexandru Todea... Prin această decizie se recunoșteau „jertfa și meritele Sfintei Biserici Române Unite cu Roma, Greco-Catolică” și, totodată, oferea și un semn de întărire a credinței.

Fiecărei generații îi este dată lupta împotriva

Răului. La scoaterea în afara legii a Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, la Martiriu și moartea Episcopilor Sfinți, Valeriu Traian Frențiu, Vasile Aftenie, Ioan Suci, Tit Liviu Chinezu, Ioan Bălan, Alexandru Rusu și Iuliu Hossu, la întemnițarea Episcopilor consacrați în clandestinitate, când triumful Răului părea definitiv, o altă generație de tineri greco-catolici a continuat lupta cu Răul și astfel viața Bisericii Greco-Catolice nu a încetat. Între mărturisitorii Bisericii noastre din acel timp este înscris și numele Preotului Lucian Mureșan, care, cu smerenie, devotament și încredere făcea să nu fie uitat îndemnul PSS. Ioan Suci: „Nu vă vindeți credința, nu faceți compromisuri în fața Adevărului, viața e o luptă cu sinele, demnitatea omului provine din a rămâne, fidel, cu Isus”.

O parte a vieții sale Preotul Lucian Mureșan a trăit-o într-o continuă rezistență și luptă împotriva Răului, iar cealaltă parte în rezidirea Bisericii noastre și a Binelui.

„Rugăm pe Atotputernicul Dumnezeu, prin Preacurata Fecioară Maria, să dăruiască Preafericirii Sale deplină sănătate, multe haruri cerești, bucurii pentru a conduce mai departe turma încredințată păstoririi Sale”.

Miorița SĂTEANU

Ziua Internațională a Familiei

În fiecare an, pe 15 mai, printr-o rezoluție din anul 1993 a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, se sărbătorește Ziua Internațională a Familiei.

Obiectivul principal al marcării acestei zile este accentuarea importanței rolului familiei și promovarea valorilor acesteia: egalitatea, dragostea, respectul și împărțirea echitabilă a responsabilităților casnice.

Familia este o comunitate intimă de viață și iubire sau un sanctuar al vieții, leagăn al iubirii și motiv de bucurie și speranță pentru întreaga lume.

În acest context, cu îndreptățită gândire, dorința noastră de a cere „Bindecuvântarea familiilor noastre” se va înscrie în aprecierile și recunoaștința tuturor națiunilor, subliniind valoarea și importanța familiei, familie care se sărbătorește anual la data de 15 mai, zi consacrată Zilei Internaționale a Familiei, pentru a sublinia că familia s-a dovedit a fi una din cele mai vechi și stabile forme de comunitate umană, cea care asigură perpetuarea speciei umane, evoluția și continuitatea vieții sociale.

Familiiile din societatea contemporană au suferit în ultimele decenii transformări profunde. Schimbările care au intervenit în interiorul ei sunt atât de importante, încât și termenul de familie a devenit tot mai ambiguu, el tinzând să acopere astăzi realități diferite de cele caracteristice generațiilor precedente (cupluri de lesbiene, homosexuali).

Dinamismul puternic al structurii și funcțiilor familiei pot apărea uneori surprinzătoare și, mai mult decât atât, sunt în permanentă schimbare, aceasta datorită nivelului social diferit, nivelului de educație al familiei diferit, precum și al modului personal, individual, de concepție a vieții de familie.

Schimbările politice, sociale, culturale și economice din societatea actuală au fost însoțite și de schimbări în sfera familiei. Cea mai spectaculoasă schimbare a fost trecerea de la familia tradițională la o diversitate de modele de familie - alternative, bazate pe un climat social permisiv, prin înțelegerea diferită a libertății individuale.

Familia tradițională - cuplul conjugal căsătorit, conform procedurilor legale, încetează să mai fie modelul dominant.

Am intrat într-o etapă de „revoluție personală” care scoate în evidență individul - dorința individului, satisfacțiile personale ale individului, iar afectivitatea și dragostea sunt raportate la nivelul de trai la veniturile proprii și dorința de independență față de legile nescrise ale unei relații de căsătorie.

De asemenea, procesul de modernizare, de industrializare, exodul rural, modificarea relațiilor de

proprietate, au condus la modificarea componenței fundamentale a familiei.

Modelul tradițional s-a transformat și au apărut familiile monoparentale, relațiile de cuplu fără forme legale, care se fac și se desfac după dorința indivizilor.

Copiii care sunt rodul acestor relații de cupluri sunt derutați, frustrați, însă, ceea ce este mai grav, este că acești copii reprezintă generația promovatoare a acestor relații provizorii și nedefinite legal de cupluri, copii care preiau modelul părinților.

Familia, modernă sau tradițională?

Este dificil de răspuns la întrebarea dacă familia românească este în prezent modernă sau tradițională. Erodarea valorilor tradiționale este evidentă, iar pătrunderea concepțiilor liberale în ceea ce privește func-

ționarea familiei este foarte răspândită și preluată serios și puternic în rândul tineretului. Dar este cert faptul că familia este posesoarea tradițiilor și a valorilor naționale. La fel de adevărat este că instituțiile familiei și căsătoriei se află în criză, că asistăm la declinul căsătoriei și la destrămarea familiilor.

Fenomenul este global, iar țara noastră

nu se află într-o situație mai privilegiată.

Familia nu trebuie să fie „un moft” sau un stil de viață diferit de tradiția națională străveche.

Subliniez că Răul, acele nenorociri ale timpurilor noastre, care macină, care rod, asemenea infiltrațiilor, mucegaiului și ruginii, pilonii civilizației moderne - familia și căsnicia -, nenorociri pe care le denumim „anti-valori ale familiei”, sau păcate, în cheie religioasă. Anti-valori care tind să năruie, să prăbușească civilizația noastră.

Răul major este avortul, adulterul soțului, al soției sau al ambilor. Alte anti-valori familiale sunt separarea soților și, respectiv, divorțul.

Se proliferază tot mai mult, în ultima vreme, precum buruienile, moda concubinajului, altfel zis coabitarea sau conviețuirea bărbat-femeie, fără ca cei doi parteneri să fie căsătoriți.

Traficul de persoane reprezintă un eșec al societății noastre. Persoana umană este considerată și tratată ca o marfă. Dar traficul de persoane reprezintă și un eșec al familiei noastre de astăzi.

Sărăcia, familiile destrămate, plecarea unuia sau a ambilor părinți la muncă în străinătate, excluziunea socială sunt tot atâtea factori de vulnerabilitate în fața stabilității familiei.

În aceste condiții, este foarte important pentru generațiile viitoare să definească un răspuns la marea întrebare a acestui început de mileniu: Familia, încotro?

Cimitirul Săracilor din Sighet

Sâmbătă, 8 mai 2021, s-a desfășurat, după un an de pauză provocată de pandemie, pelerinajul în cinstea martirilor și mărturisitorilor secolului al XX-lea, la Cimitirul Săracilor din Sighetu Marmăției.

Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie a fost celebrată de la ora 10.30, de către Preasfințitul Vasile Bizău, Preasfințitul Călin Ioan Bot (Episcop Auxiliar de Lugoj), Părinții vicari generali Augustin Butica (Maramureș) și Marius Cerghizan (Cluj-Gherla) și numeroși preoți din Eparhia de Maramureș, precum și din alte Eparhii.

„Iată-ne la locul în care nu doar că celebrăm cu venerație memoria martirilor și mărturisitorilor Bisericii noastre, dar ne inserăm, ne altoim la seva vieții lui Cristos și a vieții lor. Cu ei și prin ei, ne altoim la această sevă de viață. Eu sunt vița, iar vor sunteți mlădițele, a spus Isus. Sevă de viață Dumnezeiască. Acum și mai mult, după ce toți cei șapte episcopi ai Bisericii Greco-Catolice au fost proclamați, în 2 iunie 2019, de către Sfântul Părinte Papa Francisc, la Blaj, fericiți martiri, știm că ei și mulți alții sunt în Dumnezeu. Ei, sfinții fericiți martiri, nu sunt aici, sunt veșnic vii, cu Cel ce a Înviat a treia zi... Ce har de a fi urmași de sfinți martiri!"; sunt cuvintele pline de profunzime spirituală cu care Preasfințitul Călin Bot și-a început cuvântul de învățătură rostit în cadrul Sfintei Liturghii. Ierarhul a continuat explicând faptul că acceptarea veștii Învierii lui Cristos a fost, atunci și acum, un proces complex care combină câteva elemente: timpul de asimilare a veștii, acomodarea cu vestea și conexiunile cu profețiile făcute de Isus înainte de moarte, precum și semnele după care ucenicii au putut să-l recunoască pe Cel Înviat. „Toate aceste elemente puse împreună, cu ajutorul harului lui Dumnezeu, ajută la acceptarea acestui fapt extraordinar, care este peste puterea minții de a-l înțelege: Isus Cristos a Înviat!”, a afirmat PS Bot. Ierarhul a încheiat cu o frază menită parcă să deschidă inima credincioșilor spre meditare: „Precum în Evanghelii, există multe vindecări și învieri după învierea lui Isus, dar Învierea Învierii noastre este sus”.

„Mulțumim Domnului că ne-a îndreptat pașii din

nou în acest an aici la Sighet... Mă bucur că ne vedem pe acest pământ sfințit de jertfa înaintașilor noștri, fericiții episcopi martiri”, a afirmat PS Vasile Bizău în încheierea celebrării. Ierarhul a adus în lumină câteva pasaje din memoriile Fericitului Episcop Martir Iuliu Hossu, cuvinte pline de viață, de spirit prin care, explică Preasfințitul, pot fi sintetizate atitudinile tuturor episcopilor martiri, dragostea lor pentru credincioșii Bisericii, exprimată în scrierile proprii. „Un mic gest de recunoștință este a veni aici la Sighet pentru a-i cinsti și a cere, prin mijlocirea lor de la Dumnezeu, harul de care avem nevoie. Îi mulțumim lui Dumnezeu că ne dă acest har de a putea să mărturisim și noi și de a ne umple de dragostea Spiritului Sfânt”.

La final, Preasfințitul Vasile a adus în atenția pelerinilor faptul că pe acest pământ sfințit de sângele martirilor și mărturisitorilor secolului XX se va ridica sanctuarul închinat lor, proiect pentru care este nevoie ca toți să participăm, mai întâi prin multă rugăciune, iar apoi cu oferta noastră, la realizarea proiectului.

Biroul eparhial de presă
www.episcopiamm.ro

Primăvara seniorilor

Primăvara la "Casa Frențiu"... Chiar dacă restricțiile încă persistă, activitățile din centru sunt nenumărate. Odată cu venirea primăverii, totul revine la viață, iar parfumul florilor de copaci, frumusețea lalelelor și zambilelor din curtea centrului ne oferă culori vii, pline de viață.

Precum albinuțele care adună polenul pentru a pregăti mierea, așa au început activitățile de primăvară și vârstnicii de la Centrul rezidențial „Casa Frențiu”. Dacă până acum erau obișnuiți să realizeze aceste activități cu voluntarii care le treceau zilnic pragul, anul acesta angajații centrului au fost cei care i-au ajutat, i-au îndrumat și i-au sprijinit în realizarea activităților specifice sărbătorilor pascale. Seniorii participă la activitățile casei, doamnele din centru udă florile și ajută la curățarea și îngrijirea florilor din parcul casei, realizează activități recreative, lucru manual, dar și activități specifice sărbătorilor pascale. Ouăle realizate prin tehnica șervețelului au umplut coșulețele frumos ornate, s-au confecționat felicitări de Paște, dar și picturi realizate cu atenție și dibăcie de mâinile celor care acum câțiva ani realizau aceste activități împreună cu elevii, pe care îi îndrumau. Bunicii ajută la treburile din grădina casei, curățarea și

tunsul copacilor, a trandafirilor și pregătirea grădini pentru plantele care vor urma a fi plantate în grădina centrului.

Sărbătoarea Paștelui este marcată de obiceiuri străvechi care susțin credința printr-o curățire interioară, o pregătire sufletească care sunt transmise și prin cântecele intonate de bunici, acompaniați de orgă, cântece care ne amintesc suferințele Domnului Isus Cristos.

Ne dorim ca aceste sărbători să le umple inimile de pace și liniște sufletească!

Patricia PELE
Psiholog

Masă de Paști în pandemie

Ziua de 30 aprilie 2021 trebuia să fie o zi deosebită pentru beneficiarii serviciului social licențiat Cantina socială a asociației noastre. Este a doua oară deja când am fost nevoiți, conform restricțiilor generate de contextul pandemic, să renunțăm la servirea mesei în interiorul cantinei, cu prilejul sărbătorilor pascale. Invitații care alegeau ca, în această zi, să fie alături de cei nevoiași, precum și atmosfera familială, povestirile și zâmbetele de până acum - toate acestea au fost înlocuite cu distanțarea fizică și cu măștile de protecție care, în continuare, ascund zâmbete de emoție sau recunoștință.

Astfel, beneficiarii, senini și răbdători, au primit pachetele cu pâine și alte alimente, fructe și dulciuri - pentru zilele când cantina va fi închisă -, dar și mâncarea caldă: ciorbă de fasole uscată cu afumătură, sarmale, cârnați cu mămăligă și un ou roșu.

Printre urările tradiționale s-au făcut auzite și alte gânduri frumoase ale beneficiarilor: „Să fiți binecuvântați!”, „Mulțumim, Domnul să vă ajute!”

Mulțumim și noi, în mod special, donatorului constant care se îngrijește ca cei sărmani să aibă un plus de calitate nu doar în această perioadă, ci în tot cursul anului. Suntem recunoscători pentru bucuria pe care au avut-o beneficiarii noștri și sperăm ca această sărbătoare să aducă fiecăruia dintre noi mai mult frumos și mai multă liniște!

Teodora BODA, Asistent social practicant

Rechizite pentru copii

În prag de sărbători de Florii, cu parfumul florilor primăverii în aer, am pornit voioși spre Ioaniș, către copiii noștri minunați de la Centrul after school "Sfântul Martin". Copiii bucuroși, cu candoarea specifică vârstei pe chip și plini de entuziasm, ne-au întâmpinat încă de la intrarea în centru cu un zâmbet larg pe buze. Plăcerea revederii unită cu bucuria de a le prezenta oaspeți noi le-a mărit entuziasmul, știind că urmează să își facă noi prieteni și vor primi cadouri.

Fundația *Autonom* - despre ei este vorba în aceste rânduri - promovează asiduu programe axate pe educația copiilor și tinerilor, pentru că iubesc copiii. Prin reprezentanții locali ai companiei fondatoare *Autonom Oradea*, oameni mărinimoși, calzi și plini de empatie au donat rechizite școlare tuturor celor patru clase primare de elevi ce frecventează centrul nostru.

Ce poate fi mai frumos decât să poți sădi sămânța

bucuriei și dorința de a evolua, în sufletul unui copil care nu are nici o vină pentru contextul familial în care s-a născut?

Mulțumim partenerilor noștri - *Fundația Autonom* - pentru bucuria și zâmbetele aduse și suntem recunoscători, în numele copiilor, pentru mărinimia și dragostea arătată. Mai mult decât atât, considerăm că toți cei care aleg într-un fel sau altul să ne sprijine fac parte din marea familie de prieteni Caritas.

Ramona PALTIN, Fundraiser

Primăvară cu bucurii pentru cei mai mici

Ziua de 27 aprilie a.c. a însemnat, pentru copiii de la Centrul de tip after-school „Sfântul Martin” din Ioaniș, bucurie și multă emoție. Au primit, cu priviri în care scliepa inocența specifică vârstei, încălțăminte de care au atâta nevoie. Adidașii în care, poate, doar visau să alerge pe ulițele satului ce, pentru ei, înseamnă „acasă” au culori calde și prietenoase care întregesc universul pur și neatins de „viața de la oraș”.

Bucuria și surprinderea au fost maxime, cu atât mai mult cu cât, deși este o perioadă aglomerată, cutiile cu surprize au fost oferite de doamnele învățătoare - care ocupă un loc cald, primitor și sigur în sufletele acestor micuți, dar și de președintele asociației, pr. Olimpiu Todorean - care a găsit timp pentru a-l dedica școlarii noștri, dar și zâmbete pentru a alina sufletele fragile de copii încercate crunt de acest an pandemic. Astfel, copiii nerăbdători să probeze încălțăminte primită au luminat centrul cu intensitatea emoțiilor pe care le-au trăit.

În mod conștient sau nu pentru ei, fiecare atenție primită, fiecare răspuns la nevoile lor pe care încercăm să îl avem cât mai prompt cu putință îi modelează și îi ajută să creadă cu tărie că Cel de Sus le ascultă rugăciunile șoptite pe care le rostesc, în primul rând, cu sufletul. Îi ajută să devină oameni responsabili și binevoitori

cu cei din jurul lor.

Achiziționarea încălțăminte a cărei valoare este de **4.581 lei**, precum și donarea acesteia copiilor minunați de la centru ne confirmă că solidaritatea pentru semenii noștri nu este doar un gând care ne încercă uneori, ci este parte concretă din realitatea noastră.

În acest sens, mulțumim, în numele copiilor, celor care au făcut posibil ca ziua de azi să devină o sărbătoare în adevăratul sens al cuvântului!

Teodora BODA, Asistent social practicant

Pr. Cristian SABĂU

Nevoia de echilibru pentru a nu cădea.

3. BIZANTINISM? ROMANO-CATOLICIZARE? NU, GRECO-CATOLICISM!

Zilele trecute am văzut pe un canal de socializare o postare a unei Edituri românești care intenționează, printr-o serie de volume, să reconstituie trecutul și identitatea Bisericii Greco-Catolice, de altfel o inițiativă foarte bună; între comentariile la postare, o persoană afirma că demersul este laudabil, însă ar fi de dorit să se meargă spre absorția totală în Biserica Romano-Catolică. Eu m-am gândit atunci că ... aceasta fusese ultima tactică a securității comuniste: când a văzut că nu reușea nicicum să anihileze Biserica Română Unită (BRU), a apărut ideea de a o dizolva în Biserica Catolică de rit latin.

După decembrie 1989 și revenirea BRU au devenit vizibile în ea două poziții: una bizantinizantă, de recuperare a ritului oriental și de apropiere de Biserica Ortodoxă, respectiv una latinizantă, adică de preluare, adaptare și integrare a stilului prezent în Biserica Romano-Catolică. Consider că duse la extrem, niciuna dintre aceste poziții nu trebuie adoptată, dacă se vrea să nu se pericliteze însăși ființa Bisericii Greco-Catolice. Îmi aduc aminte de grupuri de discuții pe internet în jurul anilor 2000 cu conversații lungi și interminabile între filo-latiniști și filo-bizantiniști: fiecare încerca să aducă argumente în favoarea propriei poziții și să asigure că BRU va avea viitor numai dacă va urma propriile lui convingeri... Au trecut anii, iar toate aceste „indicații prețioase” mai zac probabil pe unul din miile de serveruri ale internetului.

De la începuturile ei, BRU a avut misiunea de a fi permeabilă față de valorile ce au găsit spațiu în Biserica Catolică, integrându-le și „traducându-le” în limbaj propriu. Acest lucru înseamnă că țelul ei nu trebuie să fie strict privirea anchilozată spre trecut, ci adunarea de valori și vestirea Evangheliei astăzi.

Din moment ce numele Bisericii și al nostru, al credincioșilor din ea, este „greco-catolic”, consider că e nevoie de menținerea permanentă a unui echilibru între aceste două cuvinte: „grec” (de rit grecesc, bizantin), respectiv „catolic” (adică în comuniune cu Scaunul Romei): nici una fără alta, nici una mai mult decât cealaltă. Orice înclinare a balanței înspre una din-

tre laturi denaturează ființa Bisericii Unite.

Cred că fac un mare deserviciu BRU preoții latinizanți care, în parohii unite, celebrează Liturghia în ornate (/veșminte) romano-catolice, pentru că ... „oricum, suntem catolici”. Există în aceasta o oarecare naivitate eclezială: dacă în Biserica Catolică se numără aproximativ 30 de rituri, de ce unii vor să exprime catolicitatea prin identificarea cu exclusiv unul dintre acestea, adică cel latin?

Tot astfel, apropo de cealaltă latură exagerată, mi-aduc aminte de scandalul stârnit de un preot bizantinist care a spus într-o predică că „Episcopii Martiri ar fi făcut mai bine să accepte în 1948 unirea cu Biserica

Ortodoxă și să se lepede de fidelitatea față de Papă. Astfel, ar fi evitat multă suferință!” La ce bun, mă întreb eu? Nu cred că salvagardarea ritului bizantin merita o astfel de trădare... BRU are și alte valori în afara ritului oriental, iar cei proclamați fericiți de către Biserica Catolică nu au vrut să le trădeze; azi ne clădim pe fidelitatea lor!

La o privire mai detășată asupra istoriei Bisericii noastre, consider că timpul ei este determinat

-ca orice în lumea creată- de momente în care se alternează deschiderea și închiderea, inspirarea și expirarea, fluxul și refluxul. Privind la orientarea și la tensiunile ecleziastice actuale, consider că acum ne găsim într-un moment de expirare, de reflux, de sedimentare. Există vremuri în care BRU preia valori universale, respectiv unele în care le integrează, le „traduce”, le adaptează pe baza specificului ei oriental. Acum ni se solicită nu să epurăm, ci să fim creativi în a adapta ceea ce alții au înglobat.

Pentru a aduce doar un exemplu în ambitus cultural, inițial Blajul greco-catolic a fost foarte ostil ideilor și operei lui Mihai Eminescu. Profesori eminenți de litere, care erau și preoți greco-catolici, de pildă Alexandru Grama sau Ioan Germanu au creat un adevărat curent antieminescian propagat printre școlarii blăjeni. Aceea a fost o perioadă de închidere însă, cu trecerea anilor, BRU și-a regăsit echilibrul și i-a recunoscut lui

Icoană a Conciliului de la Niceea (325 dC), care a definit credința în dumnezeirea Fiului. Săgeata indică prezența statuii Pruncului Isus

(urmare din pag. 10)

Eminescu meritele și valoarea de poet național.

Un exemplu grăitor al perioadei de deschidere /inspirare /flux l-a reprezentat activitatea fericitului episcop Valeriu Traian Frențiu, descrisă așa: „Când, îndemnat de propria sa experiență și de practica Bisericii Universale, ÎPSS Frențiu hotărăște să dea Cultului Euharistie importanța cuvenită și să intensifice Cultul Maicii Domnului, i se opune «tradiția» noastră orientală și «pecețile» de la 1700. Pe cei angajați în interminabile discuții îi lasă să se frământă în pace și... deschide porțile zăvorâte ale bisericilor, scoate pe Isus din tabernacolele umede și reci, dă glas zilnic clopotelor, aproape amuțite peste săptămână, nu se împotrivesc introducerii noilor practici devoționale și transformă, treptat, biserica parohială într-o permanentă vistierie de daruri. Sfătuind să se celebreze Sfânta Liturghie zilnic în toate bisericile și punând în centrul Cultului public pe Isus Euharisticul, modifică prețuirea icoanelor de către credincioși și arată pentru ce sunt bisericile adevărate case ale lui Dumnezeu. Cuminecările sporesc peste an [...], iau ființă societățile Preasfintei Inimi, se introduce în practica publică Binecuvântarea Euharistică, adorația Sfintei Euharistii, Cultul Preasfintei Inimi. [...] Cu binecuvântarea episcopului au fost introduse în cult devoțiunile față de Sfântul Anton de Padua (sic!), Sfânta Tereza de Lisieux, Ordinul Terțiar Franciscan, Octava de rugăciuni pentru unirea Bisericilor (18-25 ianuarie), procesiunile euharistice, exercițiile spirituale pentru cler, misiunile pentru credincioșii din parohii etc.” (S. A. Prunduș, C. Plaiianu, *Cei 12 Episcopi Martiri ai BRU*, Ed. Viața Creștină, Cluj-Napoca, 1998, p. 17). Unii credincioși care au trăit acele vremuri și privesc acum, au impresia că nu se mai regăsesc și că trăiesc timpuri de coșmar în iureșul actualei tendințe bizantinizante. Că ne place ori nu, Biserica Greco-Catolică este una Răsăriteană de rit bizantin; sunt binevenite „importurile de devoțiuni și obiceiuri”, însă acestea trebuie adaptate specificului oriental. Fer. Episcop Ioan Suci a alcătuit o formulă bizantină a „Binecuvântării Euharistice”; când rugăciunea Rozarului s-a impus în BRU, aceasta s-a răspândit cu versiunea „Născătoare...”: prima ei jumătate a fost găsită inscripționată pe un fragment de vas egiptean din secolul al V-lea, deci are o îndelungă tradiție în Biserica Orientală Coptă. Prin urmare, s-a recurs la forme răsăritene pentru a încorpora aceste rugăciuni.

În vremea în care eram student la Roma, mi-aduc aminte că l-am întrebat pe rectorul meu, pr. Olivier Raquez, care a condus la iubirea și înțelegerea ritului răsăritean numeroase generații de studenți români: „Părinte, cum considerați că e mai bine să procedăm? Devoțiunea la Sf. Anton și la Sf. Rita a intrat adânc în inima credincioșilor noștri...”. La care el mi-a dat un răspuns surprinzător: „Acestea sunt bune, însă trebuie găsite formulări bizantine pentru ele!” Așadar un răspuns echili-

brat, coerent cu ființa BRU; ideea vârstnicului rector este în deplin contrast cu aceia care ar vrea să scoată devoțiunile, să smulgă rozarele din mâinile care le deapănă pe motiv „că nu sunt bizantine”. Prin urmare, nu au greșit nici ÎPS Frențiu, nici pr. Ioan Coltor (1886-1934), canonicul blăjean ce a propagat în BRU evlavia față Sf. Tereza de Lisieux, și nici alții care au adus valori catolice - universale: misiunea noastră acum este să „traducem” acestea în limbajul tipic al ritului răsăritean, să le facem pe deplin greco-catolice... Ceva de genul au făcut călugărițele de la Stânceni tipărint Antologhionul Carmelitan, în care sunt cuprinse rânduiele bizantine pentru sfinții și sărbătorile Carmelului. Delăsarea sfinților „noi” ar da dovadă de cel puțin lipsă de înțelepciune și de creativitate în aceia care ar dori să îi excludă și să îi elimine, întrucât scopul Bisericii nu este acela de a sta înțepenită și de a salva trecutul. Există un prezent de sfințenie pe care Dumnezeu îl construiește și în timpul nostru, iar acesta nu e voie să ne scape...

Totuși, adoptarea și integrarea trebuie făcută cu sens și cu gust. Îmi aduc aminte de o altă întâmplare din anii studenției la Roma. Comentând diapozitive cu icoane răsăritene în timpul unui curs de Teologie bizantină la Institutul Oriental, renumitul orientalist pr. Eduard Farrugia SJ a afirmat vizavi de o icoană a Conciliului de la Niceea. (Parafrazez): „Să nu-mi vină nimeni să pretindă că în Bisericile Răsăritene nu au existat niciodată statui! Iată, în timpul dezbaterilor sinodale, părinții conciliari au ținut la loc de cinste o statuie a Pruncului Isus. Ceea ce vedeți este o reprezentare iconografică bidimensională, însă acolo e expusă clar o statuie tridimensională”. Am ales anume acea icoană pentru prezentul articol. Dacă reprezentările tridimensionale au fost prezente din vremuri stăvechi în Biserica Bizantină -mai mult, chiar Dumnezeu poruncește în Vechiul Testament unele sculpturi- este nevoie și de gust în a le folosi. Poziționarea unor statui în fața icoanelor împărătești din iconostas sau -mai rău- înlocuirea icoanelor cu statui nu este o dovadă nici de simț liturgic și nici măcar ...estetic. Iconostasul este frumos în sine, cu bogăția și simbolismul lui; eventual pentru statui se pot găsi alte locuri, întrucât nu există „concuranță” între acestea și icoane. Cu stilul și limitele lor, toate sunt deopotrivă reprezentări ale Divinului care rămâne imposibil de înfățișat...

Pe lângă suferința concretă a suprimării Bisericii Greco-Catolice, comunismul ne-a mai lăsat alte două neajunsuri: stilul celebrărilor „de catacombă” și suprimarea unor părți din tezaurul nostru. Am în minte unele comunități în care, chiar dacă posedă un lăcaș adecvat, se celebrează încă minimalist, ca și cum s-ar găsi încă în timpul prigoanei. Mai apoi, în a doua categorie, amintesc de anumite slujbe tipice BRU pe care preoții nici nu le mai propun, pentru că credincioșii oricum nu participă, întrucât le consideră doar „ortodoxe”.

(continuare în pag. 12)

O nouă expoziție așteaptă să fie descoperită la Muzeul orașului

Muzeul orașului Oradea și-a îmbogățit oferta pusă la dispoziția vizitatorilor cu încă o expoziție. „Oradea sub tipar - Cărți și imagini din colecțiile Bibliotecii Naționale a României” cuprinde peste 240 de volume, apărute între anii 1900 și 2018.

Vernisajul expoziției a avut loc vineri, în sala cu grifoni din Muzeul orașului Oradea, și a fost organizat de Biblioteca Națională a României în parteneriat cu instituția culturală din Oradea. La eveniment au participat managerul Bibliotecii Naționale, Carmen Mihaiu, directoarea muzeului orădean, Angela Lușea, episcopul greco-catolic Virgil Bercea și viceprimarul Arina Moș.

„Iată că, printr-un parteneriat pilot, putem să promovăm acum colecția noastră formată din peste 240 de volume care spun povestea orașului Oradea. E important să putem transmite tinerilor trecutul nostru, să le punem la dispoziție patrimoniul de care dispunem”, a spus, la vernisaj, managerul Carmen Mihaiu, potrivit unui comunicat transmis de Primăria Oradea.

Expoziția cuprinde peste 240 de cărți în care sunt prezentate viețile personalităților orădene care au marcat istoria și evoluția orașului (precum Iosif Vulcan,

Aurel Lazăr sau Vasile Mangra), stilurile arhitecturale abordate în oraș, clădirile emblematice și arhitecții acestora sau cărți despre instituțiile religioase, potrivit unui comunicat transmis de Muzeul orașului Oradea.

În „Oradea sub tipar - Cărți și imagini din colecțiile Bibliotecii Naționale a României” mai pot fi văzute și albume și ghiduri de promovare a orașului care au fost redactate în diferite forme și culori.

Expoziția este una temporară și va putea fi vizitată în următoarele luni la Muzeul orașului Oradea de marți până duminică între orele 9.00 și 13.00, și de la 14.00 la 17.00, ultima intrare fiind la ora 16.00. Prețul de acces la toate expozițiile este de 20 de lei pentru adulți și 15 lei pentru elevi, studenți și pensionari.

Mădălina SIM www.ebihoreanul.ro

(urmare din pag. 11)

Nevoia de echilibru...

Însă „Utrenia” sau „Vecernia” NU sunt celebrări doar specifice comunităților ortodoxe, nu le aparțin numai acestora, ci reprezintă forma „Rugăciunii Oficiale” a Bisericii de rit bizantin, dintre care și cea Greco-Catolică face parte. Citind cărțile de memorialistică istorică BRU ale autorilor Alexandru Lupeanu-Melin și Septimiu Popa, am regăsit descrierea unor personaje pentru care Ceaslovul/Orologhionul era cartea de căpătâi, iar slujbele cuprinse în acestea erau ceva firesc, obișnuit; iată că au existat vremuri în care „Utrenia” sau „Vecernia” nu erau văzute ca slujbe strict ortodoxe. Aud despre comunități greco-catolice care știau pe-de-rost textele, oamenii cântând singuri Utreniile înainte de Liturghiile duminicale, fără preot. Oare să fie vremuri apuse pentru totdeauna...?

Îmi amintesc cu drag de verile anilor trecuți când, grupuri de tineri italieni sau francezi, oaspeți la Seminarul de la Oradea, stăteau în curte pe iarbă cu propriul Orologhion recitându-și -individual sau în grup- Rugăciunea de dimineață („Laudele” ori „Utrenia”) sau Rugăciunea de seară („Vesperale” ori „Vecernia”). E drept că, spre deosebire de ritul latin, în acela bizantin respectivele rugăciuni au un caracter mănăstiresc și sunt foarte lungi. Dar oricum, acestea sunt (pe nedrept!) detestate și necunoscute. Într-adevăr, ar fi nevoie de o reformă! În ritul latin s-a făcut una, după Conciliul Vatican al II-lea. Am auzit preoți de-ai noștri care, în numele și urmând liniile acelei reforme a romano-catolicilor, susțineau că trebuia neapărat făcută una și la

noi, începând să taie discreționar din texte, după bunul plac. Însă pentru Biserica Apuseană, reforma liturgică a fost făcută de specialiști, care s-au dus la rădăcinile ritului, încercând să-i lase nealterată substanța. Aducerea la zi nu se face cu barda și târnăcopul; ar trebui eventual să învățăm de la frații latini nu ce, cât mai degrabă cum. Într-adevăr, ar fi nevoie de o reformulare: poate că „Utrenia” sau „Vecernia” nu intră la inima credincioșilor de rând pentru că sunt prea lungi și au acest caracter mănăstiresc. De asemenea, ar fi necesară o reformă în slujbele din Săptămâna Mare: prin anticiparea a toate cu 12 ore se dau peste cap simbolisme, timpi, povestiri evanghelice. Spre exemplu, la citirea celor 12 Evangheli (care ar trebui să fie Vinerea Mare dimineață), se contemplă deja răstignirea și moartea lui Isus, și se scoate crucea în procesiune. Repet, Joi după-amiaza...

Așadar nu trebuie să ne mire că tezaurul BRU nu are cum să coincidă cu acela al Bisericii Ortodoxe și este corect să fie așa! Cu toată iubirea frățească, afirm că sunt convins că e greșit să se ia drept etalon liturgic și ...mai ales faptic Biserica Ortodoxă! Nu contează dacă membrii Bisericii Ortodoxe nu vor înțelege de ce ținem prima vinere, de ce ne împărtășim des și avem cult euharistic, de ce anume cinstim și sfinți ce au trăit după sec al VII-lea dC, care au înfruntat unele probleme moderne și contemporane, iar credincioșii se pot inspira astăzi din viața lor... Nu contează dacă membrii Bisericii Ortodoxe nu vor înțelege și vor afirma zeflemitori despre BRU: „Este un fel de struțo-cămilă”; e mai important să nu ne acuze Cristos că realitatea Lui a trecut pe lângă noi.

Înscăunarea noului Episcop de Cluj-Gherla, PSS Claudiu Lucian Pop

Sfântul Părinte Papa Francisc și-a dat acordul, la data de 14 aprilie a.c., pentru alegerea canonică făcută de către Sinodul Bisericii Române Unită cu Roma, Greco-Catolică, în data de 12 aprilie a.c., la Blaj, ca în Scaunul episcopal de Cluj-Gherla să fie transferat Preasfințitul Claudiu Lucian Pop, până în prezent Episcop al Curiei Arhiepiscopale Majore.

Ca urmare, Eparhia de Cluj-Gherla își așteaptă noul Întâistător, pe Preasfințitul Părinte Claudiu. În acest Scaun episcopal, cu vrednicie au stat Episcopul unirii – acum Fericitul Episcop Iuliu Hosu -, bunul Arhiepiscop George Guțiu și făcătorul de pace Episcop Florentin Crihălmeanu, cei care acum se roagă pentru Biserica și poporul lor în fața Tronului lui Dumnezeu.

Înscăunarea Preasfințitului Părinte Claudiu, ca Eparh de Cluj-Gherla, va avea loc sâmbătă, 24 aprilie a.c., începând cu ora 11.00, în cadrul Sfintei Liturghii care se va celebra pe esplanada din fața Catedralei Martirilor și Mărturisitorilor sec. al XX-lea din Piața Cipariu, Cluj-Napoca.

Celebrarea solemnă se va desfășura în prezența delegatului oficial al Preafericitului Părinte Cardinal Lucian, Preasfințitul Părinte Mihai, Episcopul Eparhiei Greco-Catolice de București, în prezența delegatului Nunțiului Apostolic în România și Republica Moldova, asistați fiind de majoritatea Episcopilor catolici din România, precum și de alți Episcopi sosiți de peste hotare.

În cadrul ceremoniei de înscăunare, Preasfințitul Părinte Claudiu va purta crucea Fericitului Cardinal Iuliu Hosu, îi va fi data mantia arhierescă a Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop George Guțiu, iar toiagul arhieresc pe care îl va primi va fi cel al vrednicului de pomenire Episcop Florentin Crihălmeanu. Toate acestea reprezintă dorința noului Arhieru de a se înscrie în linia slujirii plină de credință, speranță și iubire pe care au urmat-o acești înaintași ai săi în Scaunul arhieresc al Eparhiei de Cluj-Gherla.

În încheierea ceremonialului, Preasfințitul Părinte Claudiu, în calitate de Episcop Eparhial de Cluj-Gherla, va primi mesajele din partea autorităților bisericești, din partea autorităților Statului precum și salutul reprezentanților preoților, persoanelor consacrate, credincioșilor și ai diferitelor asociații din Eparhia de Cluj-Gherla.

„Invitația noastră este adresată tuturor preoților,

persoanelor consacrate, credincioșilor din întreaga Biserică Greco-Catolică și tuturor oamenilor de bine de a fi prezenți și de a se uni în rugăciune pentru a-l primi așa cum se cuvine pe cel pe care Dumnezeu l-a rânduit să conducă pe drumul credinței Eparhia noastră”, a îndemnat Mons. Marius Cerghizan, preotul numit să asigure buna administrare a Eparhiei după trecerea la Casa Tatălui ceresc a Preasfinției Sale Florentin.

Totodată, toți participanții la evenimentul istoric programat la Cluj-Napoca sunt chemați să respecte normele sanitare în vigoare pentru perioada de pandemie. Întreaga ceremonie va fi transmisă în direct prin intermediul postului TVR3/TVR Cluj. Prin voia Bunului Dumnezeu, la data de 24 aprilie a.c., la Cluj-Napoca se va scrie istorie, istoria lui Dumnezeu cu poporul Său din Eparhia de Cluj-Gherla, popor aflat în călătorie pe calea spre mântuire. (pr. Daniel Avram, Biroul de presă al Episcopiei Greco-Catolice de Cluj-Gherla)

www.eparhiaclujgherla.ro

Pelerinaj la mormântul Raflei Găluț

Un grup de credincioși conduși de către părintele diacon Leon Cosma au participat la un pelerinaj la mormântul Raflei Găluț, fecioara stigmatizată de la Bocsig (județul Arad).

Fecioara stigmatizată s-a născut la 8 februarie 1910 în comuna Bocsig, într-o familie cu patru copii. A fost botezată și miruită la 10 februarie 1910, în biserica greco-catolică din Bocsig, și a primit numele de botez: Rafila. Mama ei s-a chemat Ana Zgerden, de religie greco-catolică. Preotul paroh care a botezat-o a fost Demetriu Nystor, iar moașă Elena Lupău. Numele tatălui era Constantin Găluț. Rafila Găluț a avut revelații particulare cu Maica Sfântă și apariții ale Mântuitorului nostru Isus Cristos. A purtat rănile Domnului periodic, timp de șapte ani, de multe ori fiind bolnavă și în mari suferințe.

Au fost adunate mărturiile și scrisori despre Rafila încă de pe vremea Preasfințitului Alexandru Nicolescu și până la Preasfinția Sa Alexandru Mesian, prin grija căruia a fost întocmit dosarul de beatificare, faza eparhială a avut loc la Lugoj în dimineața zilei de 4 aprilie 2016, cu prima sesiune de deschidere și s-a încheiat cu sesiunea de închidere în 18 iulie 2017, când dosarul a fost predat la Congregația Cauzelor Sfinților de la Roma. În urma examinării dosarului, Congregația a decis că este nevoie de o nouă anchetă eparhială suplimentară, pentru a aduce noi mărturii actuale despre faima de sfințenie a Servei lui Dumnezeu, Rafila Găluț.

În data de 18 iunie 2018, la sediul Episcopiei Greco-Catolice de Lugoj a început ancheta suplimentară eparhială în procesul de beatificare a servei lui Dumnezeu, Rafila Găluț. (1910-1939), fecioara stigmatizată de la Bocsig.

În drumul lor, au depus o coroană de flori la bustul lui Vasile Goldiș din satul cu același nume, unde s-a născut cel care mai apoi avea să devină deputat în Mare Adunare Națională de la Alba Iulia. După vizita la Bocsig, pelerinii au vizitat și ruinele cetății de la Șiria.

Eugen IVUȚ

Parastas pentru medicul Ioan Pop de Popa

În a treia zi a Sfințelor Paști, în Catedrala „Sfântul Nicolae” din Oradea a avut loc un moment de rugăciune pentru medicul Ioan Pop de Popa, fiu al Bisericii Greco-Catolice, amintind deseori apartenența sa religioasă.

Medicul Ioan Pop de Popa a fost cardiolog și specialist în chirurgie cardiovasculară. A efectuat prima operație pe cord deschis din România la 5 aprilie 1973, la Târgu-Mureș. Înființând în anii 1970 Centrul Național de Boli Cardiovasculare Fundeni și a pus apoi bazele unei rețele naționale de centre de chirurgie cardiovasculară, în orașele universitare.

S-a născut la 6 octombrie 1927, în Oradea, din părinții: Ioan, profesor de științe agricole, și Lucreția, casnică. La Oradea, în perioada 1934-1938 a urmat școala primară, apoi Liceul Emanuel Gojdu (clasele I-II) (1938-1940). Între anii 1940-1944, familia sa s-a refugiat din Ardealul de Nord la Beiuș, unde a urmat

clasele III-VII la Liceul „Samuil Vulcan”.

În cadrul Sfintei Liturghii de seară, înainte de celebrarea Slujbei Parastasului, Preasfințitul Părinte Virgil, cunoscându-l personal pe domnul doctor, a amintit faptul că: „dânsul de-a lungul vieții a mers alături de Isus spre Emaus ... acest om dincolo de faptul că a fost un medic deosebit de bun și a fundamentat chirurgia cardiovasculară în România, a fost de o disponibilitate și o dăruire extraordinară ... a fost un om cu totul deosebit, rămâne această cadența a pasului dânsului cu Mântuitorul, în drumul spre Emaus, în aș dedica viața, în a face binele pentru aproapele, în aș dăruie toată inteligența și tot ceea ce a primit de la Domnul în serviciul și în slujba celui aflat în suferință”.

Preasfințitul Virgil îl cunoștea încă din copilărie pe doctorul de Popa de la Preasfințitul Alexandru Todea, care erau prieteni și care se vizitau atât la Reghin cât și la Blaj.

În lumina Celui Înviat ne rugăm în aceste zile pentru domnul doctor Ioan Pop de Popa ca sufletul lui să se așeze în „loc luminos, în loc de verdeață, în loc de odihnă, de unde a fugit toată durerea, întristarea și suspinarea”. În veci pomenirea lui!

Eugen IVUȚ

Vizită pastorală la Biserica „Sfântul Gheorghe” Oradea

În Duminica a V-a a Postului Mare, denumită și Duminica Mariei Egipteanca, Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea, a efectuat o vizită pastorală la Biserica „Sfântul Gheorghe” din Oradea, denumită și Biserica Seminarului pentru a sărbători anticipat hramul Parohiei.

Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie a fost celebrată alături de părintele Eduard Fischer, parohul comunității, părintele Mihai Vătămănelu, vicarul general al Episcopiei, părintele Anton Cioba, rectorul Seminarului Teologic, părintele Anton Rus, spiritualul Seminarului Teologic și părintele Vasile Pâncotan.

Răspunsurile liturgice au fost date de către corul studenților teologi, condus de către maestrul Radu Mureșan.

Pe locul actualei biserici s-a aflat în evul mediu o biserică de rit latin închinată Sfântului Egidiu, existând câteva referințe despre parohii acesteia: în 1335 – Ioan și Nicolae; în 1422 – Ștefan, Crăciun; în 1460 – Andrei. Mai târziu, Parohia a contribuit cu 3 florini aur pentru cheltuielile Conciliului de la Trento (1545-1563).

Odată cu întemeierea Episcopiei Greco-Catolice de Oradea în 1777, împărăteasa Maria Terezia a transferat biserica pentru catolicii români. Cerând episcopul greco-catolic Ignățiu Darabant cedarea complexului

pentru un seminar (lucru care s-a și întâmplat în 30 ianuarie 1792, prin împăratul Leopold al II-lea, porunca fiind emanată de Locotenența Regală din Budapesta și comunicat episcopului Ignățiu Dărăbant cu data de 21 februarie, Nr. 3230/1792), biserica iezuiților a devenit biserică seminarială, lăcaș folosit atât de seminariști, cât și de credincioșii români uniți greco-catolici din Oradea-Olosig. În prezent și preoții ortodocși slujesc în aceeași Biserica pentru comunitatea ortodoxă din zona Olosig.

Eugen IVUȚ

Expoziția „Imagini ale Patimilor și Învierii Domnului”

Expoziția „Imagini ale Patimilor și Învierii Domnului” conține felicitări pe care Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcopul nostru, le-a primit de-a lungul anilor săi de episcopat (din țară și din lumea întreagă) cu prilejul Sărbătorii Învierii Domnului.

Selecția a presupus organizarea expunerii ca un parcurs în istoria artei, de la arta bizantină, a mozaicurilor din Ravena, a manuscriselor medievale, a vitraliilor, arta Renașterii, a barocului și, de ce nu, a imagini-

lor prelucrate în manieră kitsch. Toate sunt purtătoare a mesajului Învierii. Răstignirea, Învierea, Coborârea de pe Cruce sunt doar câteva din temele prezente în ilustrații. Oul, ca simbol al învierii, al renașterii, îl găsim reprezentat în câteva imagini.

Micile exponate au fost încadrate în geometrii cu semnificație sacră, respectiv simbolul crucii (cel mai totalizant și viu dintre simboluri, concentrând deopotrivă Mântuirea și Patimile Mântuitorului), al Sfintei Treimi, mandorla (norul luminos al slavei dumnezeiești) sau ogiva gotică (a cărui vârf împunge bolta cerească).

Gândim că prin această expunere prezentăm o parte a unei colecții de data recentă a episcopului nostru, suntem părtași la un mesaj de suflet și retrăim bucuria vizuală a unor reprezentări ale Patimilor și Învierii Domnului nostru Isus Cristos.

Așezate în Catedrală, chiar la intrarea dinspre turn, ele sunt crâmpene de bucurie spirituală.

Vă invităm să găsiți răgazul de a le privi!

Seară de rugăciune pentru Sfintele Sărbători

Corul "Buna Vestire-Francisc Hubic", în forma actuală, dirijat de lect.univ.dr. Radu Mureșan ne-a oferit în Sâmbăta lui Lazăr o seară de rugăciune specială, o seară de meditație.

"Astăzi, prezența Corului "Buna Vestire – Francisc Hubic" vrea să spună suntem „aici” și „acum” pentru dumneavoastră. Aici” și „acum” sunt un fel de „salut” în trecerea și pe-trecerea noastră prin lume. Lumea trece, salutul rămâne, salutul bucuriei răscumpărării noastre în Cristos Cel întrupat pentru a se lăsa modelat și a modela în același timp „Glasul” Bisericii noastre, creionând în mod tainic fizionomia interiorității fiecărui credincios, o fizionomie a experienței spirituale individuale și ecleziale deopotrivă, o fizionomie înțeleasă ca „loc” teologic în care se revelează ca într-o dialectică a vizibilului și invizibilului de dincolo de lume „percepția realității lui Dumnezeu venind la noi, activ în noi și prin noi, atrăgându-ne la sine într-o comuniune, o prietenie, adică într-un a fi unul pentru celălalt (Yves Congar). Rostul acestui cor este acela de a întruchipa vocea orantă a eparhului episcopului, a Eparhiei noastre greco-catolice de Oradea, de a fi „glasul” însufletitor al liturghiilor credincioșilor noștri în actul de mulțumire și laudă a lui Dumnezeu; de a cultiva ethosul – modul de a fi în credință – al credincioșilor Eparhiei noastre; de a prezerva o frumoasă tradiție liturgică locală și a o ancora în tradiția liturgică a Bisericii Române Unite; de a cinsti și cultiva tradiția corală locală, în sânul căreia numele Francisc Hubic are o adâncă reverberație în sufletele credincioșilor orădeni și nu numai; de a recupera o moștenire aproape uitată și a continua un traseu spiritual început cu aproape un sfert de veac în urmă la Roma” se arată în debutul întâlnirii.

În cadrul meditației s-a vorbit "despre frumusețe prin armoniile cântărilor special alese în spiritul Triodului și chiar al Penticostarului, armonii oferite dumneavoastră de către membrii coralei "Buna Vestire- Francisc Hubic". Muzica, limbajul frumosului, este „unealta”, posibilitatea survenirii adevărului în imanența noastră, în raza obișnuitului nostru, este modul imediat de a ne cuceri inimile, de a ne sensibiliza urechea pentru a auzi glasul chemării Frumosului”.

În cuvântul de mulțumire, Preasfinția Sa, Virgil Bercea a evidențiat că "suntem la sfârșitul acestei serii de meditație, de rugăciune și de armonii cerești care ne deschide drumul către Săptămâna Mare". Dintre multele voci ale episcopului, "ei, corala, sunt vocea cea mai frumoasă, cea mai armonioasă, cea mai melodioasă, cea care ne poartă cu sufletul, cu gândul, cu inima, la Domnul. Și este atât de important pentru fiecare dintre noi, mai ales în această perioadă să ne îndreptăm cu sufletul, cu gândul și cu inima către Domnul. Doresc să-I mulțumesc maestrului (Radu Mureșan, n.n.), doresc să vă mulțumesc dumneavoastră personal fiecăruia, pentru munca pe care ați depus-o. Ați reușit să faceți un lucru extraordinar în această seară, de o măreție divină. Bunul Dumnezeu să vă răsplătească munca, Maica Sfântă să vă ocrotească."

Avanpremieră debutului acestui cor renăscut a avut loc la începutul Postului Mare, cu prilejul lansării volumului "Tămăduirea bolilor sufletului – Itinerar pentru Postul Mare" a Eminentei Sale, cardinalul Matteo Zuppi. Cu acest prilej, corala "Buna Vestire-Francisc Hubic" a interpretat "Miluiește-mă Dumnezeule"

de Gheorghe Cucu. Succesul din mediul online a acestei interpretări de excepție ne face să credem într-un parcurs profesional fără egal a acestor oameni dăruți, care se roagă de două ori. Dincolo de participarea la liturghii, vizite pastorale și concerte, ne dorim să-I vedem prezenți cu succes la festivalurile de muzică sacră. Noi îi vom susține și ne vom bucura de ei de fiecare dată.

Rodica INDIG
Consilier cultural
www.egco.ro

Seminariștii orădeni în Dumbrava, de Florii

„Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului” Mt. 21,9

Duminica Floriilor este o mare sărbătoare pentru întreaga creștinătate. Aceasta deschide ultima săptămână din Postul Mare, cunoscută și ca Săptămâna Mare sau Săptămâna Patimilor. Este săptămâna în care Mântuitorul nostru, Isus Hristos, a fost trădat, a fost arestat, a pătimit, a fost răstignit, a murit și a înviat pentru noi toți.

Duminica Floriilor, sau Intrarea în Ierusalim a Mântuitorului, așa cum mai este numită această mare sărbătoare, reprezintă un motiv de bucurie pentru întreaga creștinătate. Este săptămâna în care am fost dezrobiți de sub puterea celui rău, de sub păcat. Cea mai importantă săptămână din întreg calendarul.

Intrarea Mântuitorului în Ierusalim a fost una plină de umilință, de speranță, de bucurie. Isus nu a intrat ca un rege puternic, pe cal, chiar dimpotrivă, a intrat pe un asin. Este intrarea unui rege în cetate, însă nu a unui rege cu care lumea era obișnuită. A unui rege cu totul altfel, intrarea unui rege al iubirii, intrarea regelui adevărului, regelui vieții. Un rege care a venit, înainte de toate, să servească. Un rege care își dă viața pentru poporul Său.

Cu ocazia acestui mare eveniment, care ne face intrarea în Săptămâna Patimilor, comunitatea Seminarului Orădean a avut deosebita plăcere de a vizita Parohia greco-catolică Dumbrava, cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril”, fiind așteptați și primiți cu multă căldură de către credincioși, în frunte cu părintele paroh Iulian Terec.

Lăcașul s-a dovedit a fi cu adevărat neîncăpător, fiind plin de credincioși veniți să participe la Sfânta Liturghie, celebrată de către Părintele Rector Anton Cioba și de către Părintele Paroh Iulian Terec și animată de

către corul seminarului.

La finalul Sfintei Liturghii, Pr. Iulian a ținut să mulțumească Părintelui Rector și întregii comunități a seminarului pentru vizita făcută în parohia sa și, totodată, a adresat o altă invitație, în numele întregii comunități, pentru o următoare vizită în parohia Dumbrava.

Înainte de a încheia Sfânta Liturghie, Părintele Rector Anton Cioba ia dăruit, din partea Seminarului, drept recunoștință pentru realizările sale pe plan pastoral, o cruce pectorală jubiliară și o medalie aniversară, ambele fiind simboluri ale Jubileului de 225 de ani de existență a Seminarului Orădean.

În spiritul comuniunii, după încheierea Sfintei Liturghii, Pr. Iulian a invitat comunitatea la o mică agapă în curtea casei parohiale, iar, pentru a ne pregăti mai bine spiritual pentru săptămâna mare, am făcut o vizită la câteva locuințe destinate persoanelor vârstnice, cu probleme de sănătate sau fără locuință, existente în satul Dumbrava. Această vizită a fost un motiv de bucurie atât pentru persoanele care locuiesc acolo, care nu mai au pe nimeni din familie alături în preajma acestor sărbători binecuvântate, cât și pentru seminariști, care au avut ocazia să-i încălzească sufletește prin prezența lor și printr-o rugăciune comună cu aceștia.

Părintele Iulian Terec se bucură în prezent de sprijinul întregii comunități din care face parte, fiind mereu la dispoziția tuturor. Parohia luând ființă în anul 1994, părintele Iulian se bucură astăzi de o comunitate greco-catolică întregită, tot satul fiind astăzi greco-catolic. Cea mai mare provocare întâlnită fiind tocmai grija față de sufletele persoanelor singure, care se află în centrele speciale de îngrijire. Cu toate acestea, părintele prezintă o disponibilitate foarte mare, cunoscând nevoile și grijile tuturor credincioșilor.

Pentru seminariști, viața Părintelui Iulian Terec reprezintă un model demn de urmat, fiind un bun exemplu pentru pastorația oamenilor. Experiența în parohia Dumbrava reprezintă un adevărat urcuș spiritual, foarte potrivit pentru săptămâna în care intrăm.

Este foarte important ca în această săptămână să ne arătăm disponibilitatea și grija față de aproapele nostru. Această săptămână mare să fie începutul acestora și nu doar o perioadă de timp trecătoare.

Vă dorim o Săptămână Sfântă Binecuvântată și plină de speranță, căci Isus Cristos a Înviat pentru noi toți.

Andrei ALEXA,
ANUL II

www.seminaroradea.ro

Vizita părintelui vicar cu preoții în parohia Haieu

Comunitatea de credincioși ai Parohiei Haieu, alături de părintele Ștefan Madarași, a primit în Duminica a V-a a Postului Mare vizita părintelui vicar cu preoții, Antoniu Chifor.

În cuvântului de învățătură din cadrul Sfintei Liturghii, părintele vicar a subliniat faptul că: „Asistăm la un dialog al surzilor: Fiecare spune un lucru diferit de celălalt. Unii își imaginează că odată cu ocuparea posturilor fruntașe dobândesc plăcere, bunăstare și siguranță, altul prevede sacrificiu suprem. Cererea discipolilor pare deplasată, inoportună, arogantă pentru niște oameni care l-au urmat timp de trei ani pe Învățătorul lor. Înainte de a-i refuza politicos, Isus trimite la decizia Tatălui ... pune în balanță pretențiile și meritele. Într-o lume în care primează competiția, o nouă dimensiune

ne este oferită de Cristos, misterioasă și ascunsă. O lume în care privilegiile sunt înlocuite de îndatoriri Să-l lăsăm pe Dumnezeu să dea fiecăruia ce i se cuvine”.

La finalul Sfintei Liturghii a fost transmisă binecuvântarea și salutul Preasfințitului Virgil.

Eugen IVUȚ

Vizita părintelui vicar cu preoții în parohia Marghita

Părintele vicar cu preoții și protopop de Marghita, Antoniu Chifor, a slujit în Duminica Floriilor în Parohia Marghita, alături de părintele Gheorghe Liț, parohul comunității și părintele Cristian Bălănean, Sfânta Liturghie.

În predică, părintele Antoniu a amintit faptul că: „Duminica Intrării Domnului în Ierusalim este plină de paradoxuri. Am început prin a-l lăuda pe Domnul cu bucurie, a-l preamări pentru miracolele sale, apoi incoerenți ne lăsăm antrenați de ceilalți și-i cerem moartea. L-am primit în oraș, apoi îl vom scoate afară pentru a-l răstigni. Ne-am așternut hainele pe cale pentru a-l onora și apoi îl vom dezbrăca de hainele sale pentru a-l umili. Măinile noastre au înălțat ramuri de finic pentru a-l întâmpina triumfător, apoi cu mâinile noastre vom străpunge mâinile și picioarele sale pentru a-l pironi pe cruce. Aceasta înlănțuire paradoxală florii/patimă este tocmai pentru a ne aminti fragilitatea noas-

tră, cuvintele și faptele noastre, chiar ipocriziile noastre. El a intrat în Ierusalimul sufletului nostru spunând: cunosc păcatul tău, greșelile tale, situația inimii tale, slăbiciunile tale, dar cu toate acestea Eu vin să te salvez!”.

La final a fost transmisă binecuvântarea Preasfințitului Virgil, episcopul greco-catolic de Oradea, precum și urările de Sfintele Sărbători.

Eugen IVUȚ

Vizita părintelui vicar cu preoții în parohia Cheț

În Duminica Mironosițelor Femei, părintele vicar responsabil cu preoții a vizitat Parohia Cheț din Protopopiatul Marghita, păstorită de către părintele Vana Gabriel. În cuvântul de învățătură părintele Antoniu Chifor, a amintit faptul că: „Îl căutați pe Isus Nazarineanul? Întrebarea aceasta este adresată femeilor mironosițe și implicit fiecăruia dintre noi! Căutarea lor este răsplătită de Domnul înviat. Într-adevăr Cristos a înviat, dar unde este căutarea noastră? Ce valoare are un Isus înviat dacă noi nu-l căutăm? Aceste femei nu au mers la mormânt doar pentru simplul fapt a îmbălsăma trupul lui Isus ci au mers sa-l caute pe cel iubit, pe cel pe care l-au slujit încă fiind în Galileea, au mers să-l plângă, să-l mai vadă încă o dată, au mers acolo dis de dimineață pentru că nu se puteau despărți de El.”

La finalul Sfintei Liturghii a fost transmis salutul și binecuvântarea PSS Virgil, episcopul greco-catolic de Oradea.

După vizita în Parohia Cheț, părintele vicar a vizitat și Parohia Poiana, pentru a vedea stadiul lucrărilor și a-i saluta pe credincioși.

Eugen IVUȚ

Acatistul Sfintei Fecioare de la Fatima

După cum prea bine știm, luna Mai este luna dedicată Preacuratei Fecioare Maria. Astfel, în această perioadă, în seara zilei de joi, 13 mai, comunitatea Seminarului Teologic Greco-Catolic „Sfinții Trei Ierarhi” din Oradea a celebrat Acatistul Sfintei Fecioare de la Fatima.

La această frumoasă rugăciune, adresată celei mai Sfinte dintre Fecioare, au participat membrii comunității Seminarului, alături de credincioșii dornici să o preaslăvească pe Maica Domnului și Mama noastră.

Ne bucurăm de comuniunea în rugăciune a Preasfințitului Virgil Bercea, cât și a părintelui Vicar General, Mihai Vătămănelu, prezenți trup și suflet la imnul de laudă al Preasfintei Fecioare, rugăciunea fiind condusă de părintele Rector Anton Cioba, acompaniat de glasurile îngerești ale seminariștilor, coordonați de maestrul Radu I. Mureșan.

La finalul Acatistului, Preasfinția Sa Virgil a ținut un scurt cuvânt de învățătură în care le-a vorbit persoanelor prezente despre evenimentele de la Fatima, despre speranță, curaj și încredere în Fecioara Curată, asemenea Papei Ioan Paul al II-lea, cât și despre și despre importanța legăturii spirituale a fiecăruia dintre noi cu Sfânta Fecioară Maria, mama tuturor, prin care cu toții devenim frați.

Ne încredințăm dragostei de mamă a Preasfintei Fecioare, căutând mereu ocrotirea și mijlocirea ei înaintea Tronului Fiului ei divin și Dumnezeuului nostru, Isus Cristos.

Bucură-te, Născătoare de Dumnezeu de la Fatima, Zid Nesurpat și Sfântă Ocrotitoare!

Celebrarea Acatistului a fost transmisă live atât pe Radio Maria cât și pe Maria Tv și poate fi revizualizată oricând accesând următorul link: <https://www.facebook.com/MariaTv.Romania/videos/2928333794102063>

Redacția

www.seminaroradea.ro

Apariție editorială: Panteon Român – Iosif Vulcan

Restituirea, în volum, a „Panteonului Român” ne invită să descoperim rădăcinile și pe mării, ca și pe mai modeștii creatori de bunuri culturale sau instituționale ai poporului român, pentru a lumina viața semenilor și a gândi în perspectivă.

Iosif Vulcan face parte din neamul „Vulcăneștilor”: tatăl său, preotul greco-catolic Nicolae Vulcan, era nepot al episcopului Samuil Vulcan, protector al corifeilor Școlii Ardelene. Iosif, autorul „Panteonului”, a avut modele în familie, a avut la cine să privească și astfel și-a croit drumul în viață. Avea numai douăzeci și patru de ani când, la Pesta, în 1865, unde studia dreptul, înființează o publicație menită să slujească națiunea română din Imperiul

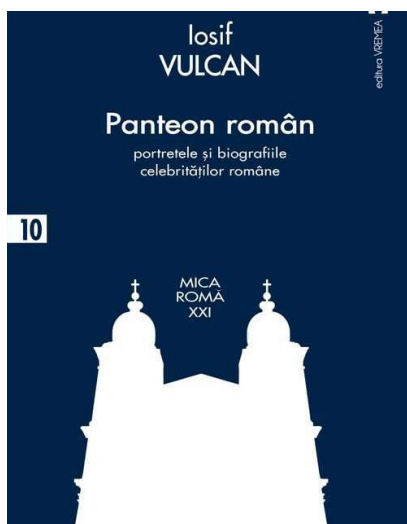
Habsburgic în aspirațiile sale patriotice și culturale, gând ce a rodit sub numele Familia. Foaie enciclopedică și beletristică cu ilustrațiuni, revistă care avea să devină cea mai importantă instituție de cultură în plan revuistic pentru românii din Transilvania, dar, foarte curând, o revistă citită și de românii din Țară.

Timp de peste patruzeci de ani, între 1865 și 1906, Iosif Vulcan a pus, la temelie acestui adevărat for cultural și spiritual, toate darurile sufletești, intelectuale, morale cu care a fost înzestrat, pentru a asigura continuitatea acestei lucrări de admirabilă folosință pentru neamul său.

Număr de număr, „Familia” oferea primele sale pagini portretizării fondatorilor de cultură și de istorie care și-au câștigat un nume de bună memorie în istoria românilor. Aceste portrete au fost adunate de Vulcan într-un volum intitulat „Panteon român”.

Virgil BERCEA
Episcop de Oradea Mare

Cartea poate fi procurată de aici: <https://editura-vremea.ro/colectii/mica-roma-xxi/panteon-rom>

Rezultatele colectei de alimente din Postul Mare

Asociația Caritas Eparhial Oradea a organizat și anul acesta, în perioada 21 martie – 25 aprilie 2021, în duminicile din Postul Mare la bisericile greco-catolice de Oradea (Catedrala "Sfântul Nicolae", Sanctuarul "Maica Domnului", Biserica "Schimbarea la Față" – Velența, Biserica "Sfânta Treime" – Nufărul și Biserica "Sfântul Gheorghe" – Spital) colecta de alimente "Deschide ușa inimii tale".

Anul acesta am fost ajutați de **31 de voluntari** care au prestat **62 ore** de voluntariat.

Nerăbdători să poată reîncepe activitățile de voluntariat, dornici să ajute, să interacționeze cu oamenii, să fie acolo pentru ei, să dăruiască, să sprijine, au fost VOLUNTARIII noștri, cei care ne ajută pe tot parcursul anului să realizăm activități de bine. Fără ajutorul lor, acțiunea de colectare de alimente nu ar fi fost posibilă nici în acest an, dar cu mai multe eforturi, respectând restricțiile și măsurile impuse de autorități, am reușit să finalizăm și această activitate în condiții de maximă siguranță.

Credincioșii nu numai că au adus din prinosul lor alimente ci, unul dintre ei, la una din cele patru biserici, a dorit să-și exprime aprecierea pentru efortul depus de voluntari, răsplătindu-i printr-un cadou, frumos împachetat, oferit în fiecare duminică fiecărui voluntar care a fost prezent la acea Liturghie.

În acest an s-au donat: **ulei (128 de litri), făină (154 de kg), zahăr (93 de kg) orez (140 de kg), făină de mălai (61,5 kg), griș (17,5 kg), paste făinoase (133 pachete), conserve carne (114 bucăți); conserve diferite (78 bucăți), dulciuri (75 bucăți), legume uscate (27 punți), etc.** cu o valoare de inventar de **4.192 lei**.

Din alimentele primite au fost pregătite pachete și distribuite familiilor din Oradea, Sântion și Livada, aflate în baza de date a asociației, iar o altă parte din alimentele primite vor fi folosite pentru prepararea mesei de prânz la Cantina socială de pe str. Theodor Aman, Oradea și pentru masa caldă oferită copiilor de la Centrul after school "Sfântul Martin" din Ioaniș.

Pe lângă alimente, unele persoane au donat și numerar, bani ce vor fi folosiți pentru funcționarea serviciilor sociale.

Asociația Caritas Eparhial Oradea mulțumește, în numele beneficiarilor, tuturor celor care au donat, dovedind faptul că nu au uitat nici în acest an de cei mai sărmani dintre noi, precum și preoților parohi care

ne-au permis să organizăm, și anul acesta, colecta de alimente.

Patricia PELE
Coordonator colectă

Susține proiectele Asociației Caritas Eparhial Oradea

Fiecare dintre serviciile noastre sunt susținute de comunitate, fiind finanțate prin proiecte, sponsorizări sau donații individuale. Ajută-ne să ne îndeplinim misiunea de a-i ajuta pe cei care au nevoie de sprijinul nostru.

Scanează
pentru a accesa
www.caritaseparhial.ro
și vezi cum poți ajuta!

